

Ne odvrni svojega obličja od siromaka. (Tob 4,7)

Elementi za bogoslužje za svetovni dan revnih na Elizabetino nedeljo

19. november 2023

Uvod v svetovni dan revnih

Leta 2017 je papež Frančišek vesoljni Cerkvi podaril »svetovni dan revnih«, ki ga od takrat naprej praznujemo vedno na nedeljo pred nedeljo Kristusa kralja. Ta dan letos sovpade na praznični dan svete Elisabete iz Thuringena, ki je tudi zavetnica Caritas. Svoj privilegirani položaj je kot plemkinja in lastnica gradu uporabila, da je stregla revnim in bolnim njenega mesta z materialno pomočjo in predvsem s svojo brezpogojno požrtvovalnostjo. Mi se želimo danes usmeriti v njen vzgled in v smislu papeža, pogledati na vse tiste ljudi v Avstriji in po vsem svetu, ki so revni, izključeni, potisnjeni na rob, obupani, osamljeni ali drugače v stiski. Te ljudi kliče Kristus prav tako v svojo skupnost, kot vse tiste, ki jim gre dobro. Vsi pripadamo tej skupnosti, z vsem, kar nam otežuje življenje, in z vsem, kar doživimo lepega, in z vsem, kar lahko storimo, da zagotovimo, da imajo vsi ljudje na našem svetu lepo življenje.

Papež Frančišek nas v poslanici za svetovni dan revnih 2023 znova spominja na to, da Jezusa srečamo prav v ljudeh, ki potrebujejo našo pomoč. Svetopisemsko geslo letošnjega svetovnega dneva revnih torej velja tudi za nas: »Ne odvrčaj svojega obličja pred nobenim siromakom.« – Da bi bili sami tako usmiljeni, potrebujemo usmiljenje in podporo našega Gospoda Jezusa Kristusa. Prosimo ga, naj to stori – s prošnjo: Gospod, usmili se.

Gospod, usmili se

Gospod Jezus Kristus, prevečkrat pogledamo stran, ker nam je neprijetno zaradi stiske nekoga drugega.

Gospod, usmili se

Gospod Jezus Kristus, prepogosto se obračamo stran, da bi se izognili tihemu kriku na pomoč.

Kristus, usmili se

Gospod Jezus Kristus, prevečkrat smo negotovi ali plašni in zamudimo priložnost, da bi pomagali.

Gospod, usmili se

Gospod Jezus Kristus, Ti želiš, da ljubimo svoje bližnje in ne gremo mimo, ko je nekdo v stiski. Daj nam pozornost, pogum in zavzetost ter odprto srce. Kajti živiš in si med nami, zdaj in vekomaj. **Amen**

Berila

Svetopisemska besedila so izbrana za svetovni dan revnih; zlasti 1. berilo, iz katerega izhaja letošnje geslo.

Prvo berilo: Tob 4,5-11

Psalm: Ps 112,1.4-9

Drugo berilo: Raz 21,3-6

Evangelij: Lk 10,25-37

Predlog za pridigo:

»Ne odvrčaj svojega obličja pred nobenim siromakom« – ta stavek iz berila je papež Frančišek izbral za geslo letošnjega svetovnega dneva revnih. Tobit, starec, ki se je vse življenje posvečal dobroti in je v zameno nemalokrat prikrajšan izročil svojemu sinu Tobitu pomembno sporočilo. Kljub vsem težavam, s katerimi se je srečeval, je Tobit spoznal, da ustrežljivost, velikodušnost in prijaznost vodijo k notranjemu miru in enotnosti z Bogom.

Kajti Bog je radodaren. Podoba, ki jo za to uporablja berilo iz Razodetja, je studenec življenja, ki brezplačno izvira za vse. Za razliko od človeške družbe, so revni za Boga vredni toliko kot bogati: tudi berač ob cesti, tudi dementni bolnik v domu za starejše, tudi mladostnik, ki je postal zasvojen z mamili, tudi begunec, tudi čudna, osamljena starka, tudi tisti, ki so nezmožni za delo, tudi sosed, ki v depresiji postaja vse bolj tiha - in mnogi drugi. Revščina ima več obrazov in stiska živi tudi med nami, v našem kraju. Pogled v te obraze ni vedno enostaven. Lahko je zastrašujoče, vznemirjajoče, nekako neprijetno. Lahko te spomni na lastno stisko in revščino, lastno osamljenost in obup.

Svetovni dan revnih in zgled svete Elizabete nas želita prebuditi, da se ne pustimo odvrniti od stiske, se ne obračamo stran, ne gremo mimo, ampak raje pogledamo in nekaj storimo. Naredimo, kar lahko – nič več, pa tudi nič manj: razumevajoč pogled, prijazna beseda, nevsiljivo ponujena pomoč, kratek pogovor. Morda nas bo to spodbudilo, da pokažemo tudi naše lastne potrebe in si pustimo pomagati.

Papež Frančišek v poslanici za svetovni dan revnih poudarja, da je pri tej pomoči najpomembnejše stopiti v stik in odnos – iz obličja v obličje, iz oči v oči, na istem nivoju. O številnih moških in ženskah »vseh starosti in vseh družbenih slojev, ki skrbijo in delajo za tiste, ki živijo na robu in trpijo«, papež pravi, da v njihovih velikodušnih dejanjih »postane Božje kraljestvo prisotno in vidno«.

Videti stisko in ukrepati – kot usmiljeni Samarijan – je geslo Caritas. To počne na različne načine: socialno svetovanje in nujna pomoč v akutnih nujnih primerih; pomoč brezdomcem, ki je na voljo v dnevnem centru za brezdomce „Eggerheim“. Nasveti in podpora sta na voljo na primer v mobilnem hospicu in z obiski. Posebna pomoč je namenjena tistim, ki potrebujejo nego, in osebam s psihičnimi motnjami. Nekatere od teh storitev sofinancira država, mnoge pa so možne le s pomočjo vaših darov. Zato danes z Elizabetino nabirko za Caritas prosimo za vaše velikodušne darove.

Caritas je kot povečevalno steklo, skozi katerega vidimo potrebe, ki jih v vsakdanjem življenju morda niti ne opazimo – in tako naš prispevek pomaga, da je prijazen, ustrežljiv obraz obrnjen k revnim, ki niso tako vidni ali potrebujejo strokovno podporo.

Tudi v naši župniji je veliko takih, ki preprosto podpirajo druge. Hvala vsem, ki ste pozorni na velike in majhne potrebe, zasebno ali poslovno, in se s spoštovanjem obrnete k tistim, ki potrebujejo pomoč. Naj vsi doživijo izkušnjo, o kateri govori geslo Svetovnega dneva ubogih: **»Ne bodi malenkosten, kadar daješ miloščino! Če vidiš siromaka, ne odvrni svojega obličja od njega, da tudi Bog ne bo odvrnil svojega obličja od tebe.«** Amen.

Prošnje ljudstva

Bratje in sestre! Zaupamo, da nas Bog gleda in vidi tako naše veselje kot naše stiske. Na pripošnjo svete Elizabete izročimo Bogu naše prošnje:

1. Stiska drugih je pogosto spregledana, lastna pa prikrita. Prosimo te, Gospod, pomagaj nam, da si bomo drug drugemu ljubeče pogledali iz oči v oči in da bomo sredi težav drug z drugim ravnali s spoštovanjem in hvaležnostjo. Ti, sočutni Bog: Prosimo te, usliši nas.
2. Potrebe drugih nas pogosto premagajo, da ne vemo, ali in kako lahko pomagamo. Prosimo te, Gospod, daj nam jasno spoznanje, kaj dobrega lahko storimo, in pogum, da to tudi uresničimo. Ti, močni Bog: Prosimo te, usliši nas.
3. Stiska ljudi v lakoti in vojnih območjih našega sveta je izven našega razumevanja; podobe tega nas žalostijo in strašijo. Prosimo te, Gospod, naj ne otopimo, ampak imejmo odprte oči in sočutno srce. Ti, solidarni Bog: Prosimo te, usliši nas.
4. Težave nas naredijo tudi iznajdljive, da odkrijemo toliko dobrih priložnosti in projektov za pomoč tistim, ki so v stiski. Prosimo te, Gospod, utrdi vse, ki se – v Caritas in na druge načine – zavzemajo za svet, v katerem se bomo vsi počutili dobro. Ti, za vse dobro zavzeti Bog: Prosimo te, usliši nas.
5. Stiska marsikomu prinese zgodnjo smrt. Prosimo te, Gospod, sprejmi vse tiste, ki umirajo v revščini in zatiranju, in vse naše rajne, v svoje kraljestvo miru in veselja. Ti, zvesti Bog: Prosimo te, usliši nas.

Gospod naš Bog, od nobenega ubogega človeka nočemo odvrniti svojega obličja, ker ti v ljubezni obračaš svoje obličje k nam vsem. V to zaupamo danes in za vedno. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Blagoslovna molitev

Veliki Bog,
v lepoti stvarstva gledamo tvoje obličje
in ti nas razveseljuješ z življenjem in dobroto.
V Jezusu Kristusu nam kažeš svoj obraz
poln ljubezni in zavzetosti za pravičnost.
V pogledu pomoči potrebnih in revnih zremo tvoje obličje
in ti nas gledaš poln pričakovanja.

Nočemo obrniti obraza stran in se izogniti tvojemu pogledu,
želimo te prepoznati v naravi, v Kristusu, v naših bližnjih.
Vsi želimo doživeti obilje tvojega bogatega življenja,
veselimo se in te slavimo skupaj z vsemi našimi brati in sestrami.

Prosimo za tvoj blagoslov pri tem.

Informacije o pomoči Caritas doma 2023

Vsak evro dvakrat obrniti. Za skoraj vsakega sedmega Avstrijca (14,8 odstotka) to ni le rek, ampak trda realnost. Ljudje, ki jim grozi revščina, morajo dvakrat premisliti, ali lahko pozimi opravijo tedenske nakupe, šolski izlet, zimsko jakno ali gretje. Prepogosto se morajo celo odločiti: jesti ali greti. Od velikega inflacijskega vala je hladilnik pogosteje prazen in stanovanje pogosteje hladno. Kajti resnica je, da je obrnjeni evro vreden vedno manj. Čeprav se je po lanski rekordni inflaciji ta znižala, so cene v letu 2023 še vedno visoke – in tako bodo ostale tudi prihodnje leto.

Zlasti starši samohranilci, družine z več otroki in upokojenci/upokojenke so še naprej obremenjeni s plačili za nazaj, povišanji najemnin ter višjimi cenami hrane in energentov, zato se iz meseca v mesec le stežka preživljajo. Ko zmanjka denarja, pa meseca še zdaleč ni konec. Revščina pa kar cveti. Konkretno ta revščina vodi v deložacije, ima za posledico slabe izobraževalne možnosti, vodi v izključenost ter telesne in duševne bolezni. Začaran krog, iz katerega pogosto ljudje ne morejo ubežati do konca življenja.

Kot Caritas te krivice ne moremo sprejeti. Tukaj smo, delujemo, pomagamo. Ker evro ne postane več vreden, pa če ga še tako obračaš. Nihče se ne bi smel odločati med prehranjevanjem in ogrevanjem. Kajti v revščini je mogoče preživeti, živeti pa ne.

Stanovanje, prehrana, ogrevanje: Ko postanejo osnovne potrebe nedosegljive

Visoki stroški stanovanja, energije in hrane so še posebej opazni za vse v Avstriji. Nekateri najemniki so se morali spopasti s štirimi povišanji najemnin v 15 mesecih. Visoke cene energije so privedle tudi do podvojitve ali potrojitve stroškov za energijo v nekaterih primerih v gospodinjstvu. Tekoči stroški so previsoki za vedno več ljudi. Tudi doplačila so pogosto narasla na več kot 1000 evrov. To so vsote, ki za številne revne v Avstriji pogosto znašajo celotno mesečno plačo. Še pred rekordno inflacijo je moralo 21 odstotkov naših strank v naših socialnih svetovalnicah preživeti z okoli 100 evri za vsa področja življenja po odštetju fiksnih stroškov za najemnino in energijo. Ko cene potem narastejo, se morajo zadolžiti in tako ostanejo brez najnujnejšega. Odkar se je začela rast cen, se je stanje za marsikoga poslabšalo – predvsem za ranljive skupine. Zaradi krize zadnjih nekaj let je veliko ljudi dokončno zdrsnilo v revščino.

Vsak peti otrok drsi v revščino

Ko je ogrožena eksistenca, je prvi korak varčevanje z denarjem za lastno družbeno življenje in življenje svojih otrok. Revščina izključuje. Kajti kdor ima težave s plačevanjem položnic in nakupom živil, nima denarja za kino, iti ven jest, povabiti prijatelje na večerjo ali šolske izlete. Na stvari, kot so počitnice, inštrukcije ali obisk zobozdravnika, še pomisliti ne morejo. Da, Avstrija je bogata država. In ja, tudi v Avstriji so otroci, ki hodijo spat lačni in pozimi sedijo v mrzlem stanovanju. Po podatkih avstrijskega statističnega urada vsakemu petemu otroku v Avstriji grozi revščina.

Odraščanje v družini z nizkimi dohodki je usodno za prihodnost otrok in mladostnikov. Revščina je dedna. Tisti, ki prihajajo iz družine z nizkimi dohodki, imajo statistično manj izobraževalnih možnosti in le redko napredujejo v družbi.

Tako pomaga Caritas

Ko človek ne ve, kako naprej, lahko pomaga Caritas. Do trenutka, ko se ljudje obrnejo na Caritas, so poskusili že marsikaj. Pogosto to ni lahek korak, a ne glede na to, zakaj je nekdo v stiski, je tukaj Caritas.

V naših socialnih svetovalnicah, v dnevnem centru za brezdomce „Eggerheim“, z mobilnim hospicem in z obiski, s pomočjo pri negi in pri ljudeh s psihičnimi motnjami, v razdelilnici hrane in številnih drugih projektih po Koroškem, pomagamo ljudem zagotoviti preživetje.

Tudi če vrednost evra pade, vrednost pomoči ostaja stabilna. To je še toliko bolj dragoceno, zlasti v času krize. Za ljudi, ki jih je prizadela revščina, pomoč spremeni vse. Vaš prispevek pomeni, da lahko samohranilka/samohranilec z otrokom ostane v stanovanju. Da lahko upokojenec z minimalno plačo poravna položnico za energijo in se zato elektrika ne izklopi. To pomeni, da ima družina dovolj hrane zase in za otroke še nadaljnji mesec. Prispevek pomaga pri učenju in ustvarja obete za prihodnost otrok iz družin, ki jih je prizadela revščina.

Precej ljudi je še kar dobro prestalo krizo zadnjih nekaj let. Vse preveč ljudi pa je zdrsnilo v revščino ali se je ujelo v past revščine.

Ne glede na to, kako velik ali majhen je vaš prispevek – vsak evro spremeni stanje!

Podlago za bogoslužje je pripravila Veronika Prüller-Jagenteufel (Caritas St Pölten)